

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21143 - Estratègies de Desenvolupament Local / 34
Titulació	Grau de Turisme - Quart curs Grau de Geografia - Tercer curs Doble titulació: grau d'Administració d'Empreses i grau de Turisme - Cinquè curs Grau de Geografia (Pla 2009) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Antoni Pons Esteva <i>Responsable</i> antoni.pons@uib.cat	16:00	17:00	Dijous	01/09/2019	31/07/2020	Guillem Colom 44C

Contextualització

Estratègies de desenvolupament local és una assignatura optativa del mòdul d'Orientació Professional, constituït per 22 assignatures i un total de 132 crèdits ECTS, distribuïts en 3 grans matèries: Medi Ambient (36c), Planificació (36c) i Ciències Socials (60c). En aquest mòdul es concentra el 70,37% de la oferta d'optativitat del pla d'estudis (114 crèdits distribuïts entre 19 assignatures), fet que respon a que es treballen les competències que han de permetre a l'estudiant profunditzar en els coneixements troncal i instrumentals ja estudiats i orientar l'adquisició de competències específiques d'alguns dels tres perfils professionals de les cinc grans àrees de treball professional contemplades en el pla d'estudis. El principal objectiu de l'assignatura és que l'alumnat adquireixi els coneixements imprescindibles per poder analitzar escenaris, diagnosticar problemes, identificar potencialitats i proposar solucions a escala local des de l'òptica del desenvolupament sostenible. Com a sortida professional, el que se treballa en aquesta assignatura té una clara relació amb les activitats desplegades pels Agents de Desenvolupament Local (ADL).

Requisits

Competències

Guia docent

Específiques

- * CE7 - Aplicar conceptes, tècniques i coneixements geogràfics per solucionar problemes, propiciar el desenvolupament, crear riquesa i millorar la qualitat de vida de les persones a través de la planificació sectorial pública i provada, l'ordenació del territori, la prevenció de riscos, la conservació i les polítiques de sostenibilitat i igualtat.
- * CE8 - Utilitzar conceptes, mètodes i instruments que permetin la gestió responsable dels recursos naturals, la protecció del medi ambient i l'ús sostenible del territori de forma compatible amb la satisfacció responsable de les necessitats creixents de recursos.

Genèriques

- * CG1 - Ser capaç de conceptualitzar patrons, processos, interaccions i canvis en el món físic i a l'entorn humà, entesos ambdós com un sistema dins d'una àmplia gamma d'escala espacial.
- * CG2 - Adquirir una consciència crítica de la importància de l'escala temporal en processos físics, humans i en les seves interaccions i en com aquests operen a escala local, regional i mundial.
- * CG3 - Desenvolupar-se en un context professional aplicant a la Geografia enfocaments que integrin el context històric i social.
- * CG5 - Aplicar a l'entorn professional els coneixements, metodologies i les tècniques adquirides durant la formació acadèmica de grau i desenvolupada amb un alt grau de responsabilitat, compromís ètic i capacitat d'integració en equips multidisciplinaris.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Temari de l'assignatura

Continguts temàtics

BLOC I. El desenvolupament local. Emmarcament teòric i conceptual.

TEMA 1. Definició i àmbit d'actuació del desenvolupament local.

Definicions, conceptes, gènesi del desenvolupament local...

TEMA 2. Geografia i desenvolupament local.

Interrelació teòrica i aportacions pràctiques.

BLOC II. El marc institucional i actors implicats en les estratègies de desenvolupament local.

TEMA 3. Marc Institucional.

Comunitari, estatal, autonòmic.

TEMA 4. Els agents de desenvolupament local.

Definició i funcions. Poders públics i iniciatives privades. Els Instituts de desenvolupament local.

TEMA 5. Participació ciutadana.

BLOC III. Eines i instruments.

TEMA 6. La planificació estratègica.

Les etapes (organització, anàlisi i diagnosi, objectius i línies estratègiques, pla d'acció, impuls i seguiment). Avaluacions ambientals estratègiques. Indicadors de seguiment.

Guia docent

TEMA 7. Estratègies de desenvolupament local sostenible.
Estratègies de desenvolupament local sostenible i la planificació estratègica. Agendes Locals 21.

Metodologia docent

El professor exposarà els fonaments teòrics de cada un dels temes de l'assignatura enunciats a l'apartat de continguts, que serviran de base per les classes pràctiques i els tallers. Els alumnes aniran desenvolupant, de forma individual i amb grups al llarg del semestre, una sèrie de casos pràctics, que tenen per objecte servir a l'aprenentatge dels continguts teòrics exposats en les classes.

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	El professor exposarà els fonaments teòrics de cada un dels temes de l'assignatura enunciats a l'apartat de continguts, que serviran de base per les classes pràctiques. Les classes teòriques s'impartiran en 15 hores.	16
Seminaris i tallers	Resolució de casos pràctics	Grup mitjà (M)	Seminaris i tallers en els quals el professor plantejarà casos pràctics que hauran de ser resolts pels alumnes mitjançant la utilització de les tècniques adequades. Es posaran en pràctica els procediments i tècniques explicats a les classes teòriques. Requereixen de varies sessions, en les quals els alumnes hauran de treballar individualment o en grup. Les classes de tallers s'impartiran durant 20 hores.	25
Tutories ECTS	Tutories	Grup mitjà (M)	Tutories en grup per resoldre problemes relacionats amb el desenvolupament de l'assignatura (informes i memòries, continguts teòrics...) o relacionats amb aspectes acadèmics o professionals. Les classes de tutories es resoldran amb una sessió de 2 hores	2
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Examen dels aspectes teòrics i pràctics realitzats durant l'assignatura. S'avaluarà el coneixement dels aspectes teòrics i l'aplicació de les tècniques i eines treballades. Aquest examen es resoldrà amb una sessió de 2 hores.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Aprofundiment i estudi dels aspectes teòrics	Després de l'explicació teòrica de cada un dels temes de l'assignatura, els alumnes hauran de treballar els conceptes explicats, aprofundint en ells i millorant el seu coneixement	35

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual global	Preparació de l'examen	Treball de preparació dels continguts de l'assignatura per a l'examen global	15
Estudi i treball autònom individual o en grup	Treball	Elaboració d'un treball a partir dels casos pràctics treballats a les classes de seminaris i tallers.	55

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'alumne obtindrà una qualificació numèrica entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, la qual serà ponderada segons el seu pes, a fi d'obtenir la qualificació global de l'assignatura. Per superar l'assignatura l'alumne ha d'obtenir un mínim de 5 punts de mitjana en totes les activitats. En qualsevol cas no entraran en el càlcul de la corresponent mitjana notes inferiors a 4 punts sobre 10 per qualsevol de les activitats realitzades, és a dir, que si qualsevol activitat de les previstes té una puntuació inferior a 4 punts, no es pot superar l'assignatura. En el cas de no superar satisfactòriament els procediments d'avaluació de tècniques d'observació, per a seminaris i tallers i sortides, l'alumne haurà recuperar l'activitat mitjançant una prova de caràcter pràctic, inclosa en l'examen global. En aquesta prova l'alumne haurà de provar la seva destresa en la correcta adequació dels coneixements teòrics als problemes pràctics.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Resolució de casos pràctics

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Tècniques d'observació (recuperable)
Descripció	Seminaris i tallers en els quals el professor plantejarà casos pràctics que hauran de ser resolts pels alumnes mitjançant la utilització de les tècniques adequades. Es posaran en pràctica els procediments i tècniques explicats a les classes teòriques. Requereixen de varies sessions, en les quals els alumnes hauran de treballar individualment o en grup. Les classes de tallers s'impartiran durant 20 hores.
Criteris d'avaluació	Durant les classes de seminaris i tallers el professor seguirà i observarà el treball realitzat per cada alumne i en valorarà el grau d'implicació, la destresa en el maneig de les eines i la correcta adequació dels coneixements teòrics als problemes pràctics.
Percentatge de la qualificació final:	20% amb qualificació mínima 4

Guia docent

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Examen dels aspectes teòrics i pràctics realitzats durant l'assignatura. S'avaluarà el coneixement dels aspectes teòrics i l'aplicació de les tècniques i eines treballades. Aquest examen es resoldrà amb una sessió de 2 hores.
Criteris d'avaluació	Adequació de la redacció de les respostes a les preguntes breus formulades i als conceptes a definir sol·licitats del contingut teòric de l'assignatura.
Percentatge de la qualificació final: 40% amb qualificació mínima 4	

Treball

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Elaboració d'un treball a partir dels casos pràctics treballats a les classes de seminaris i tallers.
Criteris d'avaluació	El treball es valorarà en base als següents criteris: - Adequació dels procediments aplicats per resoldre els problemes plantejats i exactitud dels resultats obtinguts. - Bona presentació dels resultats, claredat... - Capacitat de redacció i d'exposició de l'alumne a l'hora de relacionar els aspectes teòrics de l'assignatura i la seva aplicació pràctica.
Percentatge de la qualificació final: 40% amb qualificació mínima 4	

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

GARCÍA RODRÍGUEZ, J.L. (ed.) (2009): La organización territorial del Desarrollo Local en España. Grupo de Desarrollo Local de la AGE, La Laguna. MARTÍNEZ PUCHE, A. (coord.) (2001): El desarrollo rural/ local integrado y el papel de los poderes locales. Universidad de Alicante.

Bibliografia complementària

ALBURQUERQUE LLORENS, F. (2002): Desarrollo económico territorial: guía para agentes. Instituto de Desarrollo Regional, Sevilla. ASOCIACIÓN DE GEÓGRAFOS ESPAÑOLES (2005): Desarrollo territorial sostenible en España: Experiencias de cooperación. Boletín de la AGE nº39. COL·LEGI DE POLITÒLEGS I SOCIÒLEGS DE CATALUNYA (2010): Manual per a la gestió de polítiques de promoció econòmica i desenvolupament local. Editat pel Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya amb la col·laboració de la Direcció General de Promoció Econòmica de la Generalitat de Catalunya. CUCÓ, A., ROMERO, J., FARINÓS, J. (eds.): La organización territorial del Estado. España en Europa: un análisis comparativo. PUV. Valencia. GARCÍA RODRÍGUEZ, J.L.; GODENAU, D., FEBLES RAMÍREZ, F. (eds.) (1999): Instrumentos para el desarrollo local. Ayuntamiento de Santa Cruz de Tenerife. IZQUIERDO VALLINA, J. (2002): Manual para agentes de desarrollo rural. Mundi-Prensa, Madrid. MURGA MENOYO, M.A. (coord.) (2006): Desarrollo local y Agenda 21. Una visión social y educativa. Pearson, Madrid. PÉREZ RAMÍREZ, B. y CARRILLO BENITO, E. (2000): Desarrollo Local: Manual de Uso. Federación Andaluza de Municipios y Provincias-ESIC Editorial, Madrid. RODRÍGUEZ GUTIÉRREZ, F. (ed.) (1999), Manual de Desarrollo Local. Trea, Gijón. ROMERO GONZÁLEZ, J. y FARINÓS DASÍ, J. (eds.) (2004): Ordenación del territorio y desarrollo territorial. Trea, Gijón. SAAVEDRA, J., ZAPATA, V., LEGNA, C. (2005): Lecciones para la actualización técnica en desarrollo local. Sociedad de Desarrollo de Santa Cruz de Tenerife. VACHON, B. (2001): El desarrollo local: teoría y práctica. Reintroducir lo humano en la lógica de desarrollo. Trea,

Guia docent

Gijón. VALCÁRCEL-RESALT, G. y TROITIÑO VINUESA, M.A. (coords.) (1992): Desarrollo local y medio ambiente en zonas desfavorecidas. Ministerio de Obras Públicas y Transportes, Madrid. VÁZQUEZ BARQUERO, A. (1988): Desarrollo Local. Una estrategia de creación de empleo. Pirámide, Madrid. ZAPATA HERNÁNDEZ, V.M. (2001): La dimensión técnica en el desarrollo territorial: estructuras, Universitat Jaume I, Castelló.

